

«Πρωταθλήτρια» η Ελλάδα στην παραοικονομία

2018/04/19 20:57 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Την έκταση και τις συνέπειες της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, καθώς και μία δέσμη προτάσεων για την άμεση και μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση του φαινομένου, ανέπτυξαν στην ομιλία τους στη διάρκεια του 14ου Athens Tax Forum του Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου οι Στέφανος Μήτσιος, Επικεφαλής Φορολογικού Τμήματος, και Γιάννης Ζαχαριάδης, Επικεφαλής Τμήματος Οικονομικών Αναλύσεων, της ΕΥ Ελλάδος.

Στις άμεσες συνέπειες του φαινομένου της παραοικονομίας, πέραν των αρνητικών επιπτώσεων για τη δημοσιονομική πολιτική και το κοινωνικό κράτος, πρέπει να προσθέσει κανείς τη μείωση της εμπιστοσύνης στο φορολογικό σύστημα, το υψηλότερο κόστος για το κράτος και τις επιχειρήσεις, τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, τους κινδύνους για τους καταναλωτές, αλλά και την αυξημένη πιθανότητα για εκμετάλλευση των εργαζομένων. Έτσι, η παραοικονομία δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο αναποτελεσματικότητας της δημοσιονομικής πολιτικής.

Από την έναρξη της κρίσης το 2009 μέχρι σήμερα και ενώ η έκταση της παραοικονομίας ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ε.Ε. μειώθηκε από 19,2% σε 16,7%, στη χώρα μας αυξήθηκε δραματικά από το 23,2% στο 28,4% το 2012, οπότε και άρχισε να μειώνεται για να φτάσει στο 26,5% το 2015.

Για το διάστημα 2004-2015, η χώρα μας βρίσκεται στην τέταρτη θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών ως προς την έκταση της παραοικονομίας. Αυτό δεν είναι τυχαίο, δεδομένου ότι η Ελλάδα βρισκόταν το 2016 στην έκτη υψηλότερη θέση ως προς τη μέση συνολική φορολογική επιβάρυνση μιας τετραμελούς οικογένειας, με ποσοστό 38,2% του εισοδήματος, έναντι 28,6% μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ.

Πλην των υψηλών φορολογικών συντελεστών, οι ομιλητές ανέδειξαν ως βασικές αιτίες της έξαρσης της παραοικονομίας στη χώρα μας τη σχετική ευκολία και της φοροδιαφυγής, δεδομένου του χαμηλού κινδύνου ανίχνευσης και της μη επιβολής σημαντικών κυρώσεων, τη δυσκολία συμμόρφωσης με το φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο και την επικρατούσα φορολογική ηθική και κουλτούρα που απορρέει και από τη δυσαρέσκεια ως προς τη δικαιοσύνη και την ανταποδοτικότητα του συστήματος.

Όπως τόνισε ο κ. Γιάννης Ζαχαριάδης, Επικεφαλής Τμήματος Οικονομικών Αναλύσεων της ΕΥ Ελλάδος, «Οι προκλήσεις αναμένεται να συνεχιστούν και τα

επόμενα χρόνια, καθώς νέες τάσεις της οικονομίας δυσκολεύουν την ανίχνευση και την πρόληψη δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στη σκιώδη οικονομία: Η μεγέθυνση της οικονομίας διαμοιρασμού (sharing economy), οι νέες μορφές εργασίας, η αύξηση των διασυνοριακών συναλλαγών και των συναλλαγών μέσω διαδικτύου και η χρήση της τεχνολογίας για τη δημιουργία ψευδών στοιχείων».

Ωστόσο, όπως τόνισαν οι ομιλητές, λύσεις που μπορούν να δώσουν αποτελέσματα σε σύντομο χρονικό διάστημα υπάρχουν, αν ξεκινήσουμε από τη σωστή βάση. Βασικές προτεραιότητες, σύμφωνα με την ΕΥ, είναι:

-Η μείωση των φορολογικών συντελεστών και ανταποδοτικότητα φορολογικού συστήματος.

-Εκτεταμένη χρήση πλαστικού χρήματος και καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

-Απλοποίηση διαδικασιών για την προώθηση της συμμόρφωσης και τη διευκόλυνση φορολογουμένων.

-Κατάρτιση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης και καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς.

-Αλλαγή φορολογικής παιδείας και κουλτούρας.

Παράλληλα, όπως τόνισε ο Στέφανος Μήτσιος, Επικεφαλής Φορολογικού Τμήματος της ΕΥ Ελλάδος, «Η τεχνολογία, όπως πάντα, είναι αυτή που μας δίνει την απάντηση. Τα νέα εργαλεία που αναπτύσσονται παγκοσμίως δίνουν στις φορολογικές αρχές τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τον τεράστιο όγκο διαθέσιμων δεδομένων μέσω των data analytics και να εντοπίζουν άμεσα ανωμαλίες, ύποπτες συναλλαγές και συμπεριφορές που ξεφεύγουν από τους κανόνες και, με αυτόν τον τρόπο, να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα μη συμμόρφωσης έγκαιρα, στοχευμένα και αποτελεσματικά».

Σύμφωνα με τους ομιλητές της ΕΥ, η χρήση της τεχνολογίας από τις φορολογικές αρχές, σε συνδυασμό με το ενισχυμένο πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των χωρών, αναμένεται να ακολουθήσει παγκοσμίως τα εξής βήματα:

1. Ηλεκτρονική υποβολή όλων των φορολογικών δηλώσεων.
2. Ηλεκτρονική υποβολή τιμολογίων και λογιστικών βιβλίων.
3. Ηλεκτρονική υποβολή λοιπών στοιχείων και διασταύρωση στοιχείων και με πληροφορίες από άλλες χώρες.
4. Διενέργεια ηλεκτρονικών ελέγχων με την αξιοποίηση των ηλεκτρονικά υποβληθέντων στοιχείων.
5. Υπολογισμός και καταλογισμός φόρων από τις φορολογικές αρχές, χωρίς την ανάγκη υποβολής δηλώσεων από τους φορολογούμενους.